

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului: Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane " " " " pe 1/2 an 5 " " " România și străinătate pe an 14 franci " " " " " " pe 1 an 7 "	Prețul inserțiunilor Pentru publicațiuni oficiale, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor. de aci în sus 10 coroane	Correspondințele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECESANĂ” iară banii de prenumerațiune și inserțiunile la ADMINISTRATIA Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș
---	--	--

Cuvântarea

Prea Sânziei Sale Domnului Episcop Nicolae Popea la deschiderea sinodului eparhial

Christos a înviat!

Domnilor deputați!

Cu aceste cuvinte triumfătoare cari răsună astăzi în întreaga noastră biserică dreptmăritore Vă salut domnilor deputați, exprimându-mi bucuria sufletescă că Vă ved întruniți aici, ca să conlucrați la promovarea intereselor noastre bisericesci.

Conlucrarea armonică a tuturor factorilor chemați prin instituțiunile noastre bisericesci și în special prin statutul nostru organic e o necesitate, Domnilor, căci numai prin conlucrare armonică putem ajunge la întărirea așezămintelor noastre bisericesci și culturale. Era ca să lucrăm pentru întărirea acestor așezăminte, avem sfânta datorință, pentru-că acestea sânt chemate ca să sporască religiozitatea și moralitatea, cari predicate fiind tot-deuna de sânta noastră biserică strămoșescă, au condus poporul nostru prin toate greutățile timpului trecut. Religiozitatea și moralitatea se poate dice, sunt acele arme puternice, cari și pe viitoriu vor scuti poporul nostru în butul tuturor pericelilor ce se ivesc.

Sfinte deci sunt aședămintele noastre bisericesci și datorință avem cu toții, ca cu tărie să ținem la ele arătând viu interes, ca astfel prin ținuta noastră să însuflăm și străinilor respect față de ele. Căci cum putem aștepta ca străinii să respecte aședămintele noastre, dacă noi înșine nu le cinștim, ci desconsiderăm?

Și dacă vreodată, apoi astăzi în mult mai mare măsură suntem datori să ne alipim de instituțiunile și aședămintele noastre bisericesci, căci așa se pare, că grele timpuri se apropie. Să ivesc adecă presemnele unui timp contrar bisericeii creștine în general era bisericeii și nămului nostru, fililor credincioși ai bisericeii noastre străbune în special.

Cu durere și multă îngrijire vedem, domnilor deputați că să ivesc pe alocurea proroci mincinoși cari

tind a slăbi legătura caldă dintre biserica noastră străbună și fiii ei credincioși parte prin vânare de suflete, proselitism, parte prin introducerea unei secte religioare, parte prin încercarea de a dărâma ordinea morală creștină și ingenere ordinea socială.

Încât pentru proselitism apoi cu una trebuie să fim încurat, că între împrejurările de astăzi, nu convingerea religioasă este motorul trecerilor religioare, ci înterele personale — materiale, și vânătorii după proseliți greu păcătuesc înainte lui D-zeu și a nămului nostru, căci activitatea lor produce numai slăbirea sentimentului religios și moral, ne mai vorbind de slăbirea ce produce desbinarea dintre frați. Religiunea nu e marfă de târg, prin proselitism însă numai târg se face cu ea.

Sectă ivită ici coala este o invențiune răsărită în pământ străin și din nenorocire se molipseșc și credincioși de ai noștri de ea; era pe cei cari tind la dărâmarea ordinea morale creștine, a ordinea sociale, D-Vostre îi cunoșceți prea bine.

Vězând acesta trebuie să esclam cu sântul apostul Petru: „Fiți treji și privegheați; căci dușmanul vostru, deavolul, ca un leu răcnind umblă, căutând pe cine să inghită, căruia opuneți-vă, tari fiind în credință”.

Dacă deci cândva, apoi cu deosebire astăzi să cere trezvie și priveghierea și tăria credinței. Trezvie și priveghiere, pentru ca să nu fim ademiniți prin cuvinte dulci și înșălătore, perzetore de suflet; trezvie și priveghiere pentruca să nu cădem în cursa ce ni-să pune de cătră proroci mincinoși; tăria credinței pentruca nici pe un moment să nu ne clătinăm în drăpta noastră credință și să nu dăm auđ învătăturilor unor rătăciți, cari numai după înterele lor personale umblă; tăria credinței zic, ca astfel să ne asigurăm esistență noastră de o parte, era fericirea sufletescă de altă parte.

Treji fiind și priveghind, tari fiind în credință, să lucrăm domnilor deputați întră marginile legilor noastre bisericesci ca să asigurăm și să desvoltăm tot mai mult instituțiunile noastre culturale. Adevărat este, că nesuințele noastre sunt mult împedecate prin faptul, că nu dispunem de mijlocele materiale suficiente, dară și greută-

tile materiale se vor învinge dacă avem dragostea cuvenită față de biserică în genere și față de instituțiunile ei culturale în special, căci dragostea mult poate, ea toate le învinge.

Datorinței mele arhieresci urmez, domnilor deputați, când și din acest loc Vă pun la inimă ca reprezentanților clerului și poporului nostru, ca la toate ocaziunile — venind în coatingere cu poporul — să-l sfătuiți și să-l feriți de ispitele vrăjmașului, să-l însuflețiți pentru dragostea către biserica noastră străbună, să-l întăriți în alipirea către venerabilele noastre aședeminte bisericesci. Căci domnilor deputați, timpurile grele sunt și numai o fortăreță avem, și acesta este sânta noastră biserică!

Domniile Văstre, domnilor deputați, veți avea acum ocaziune ca să luați privire în mersul afacerilor noastre eparhiale; veți avea ocaziune a vă convinge despre activitatea Consistoriului nostru diecesan, și apoi: în cunoștință de cauză veți concurge cu sfatul D-văstră probat și cu hotărârile sinodale ale D-văstre la rezolvirea norocoasă a cestiunilor respective.

Ating aici numai două cestiuni de o mare importanță și cari reclamă o scrupuloasă chibzuire. Și acestea sunt: cestiunea mănăstirilor, și cea a școlilor așa numite montane. Ambele aceste sunt de-o importanță deosebită, despre carea cu toții suntem convioși astfel, în cât este superflu ca să mă estind mai în special asupra importanței lor.

În firma covingere, că precum în trecut așa și acuma toate obiectele se vor pertracta cu deplină obiectivitate, în armonie și frățescă bună înțelegere și implorând binecuvântarea lui Dumnezeu asupra lucrărilor noastre sinodale, declar sesiunea primă periodul XII al sinodului nostru eparhial de deschisă.

Sinodul eparhial

al diecesei gr. or. române a Caransebeșului, periodul XII, sesiunea I., convocată la Caransebeș pe Dumineca Tomei, 13 Aprile 1903.

Ședința I.

ținută în 13 Aprile 1903 la 12 ore.

Președinte: Pré Sântia Sa Domnul Episcop diecesan Nicolae Popea.

Notariu: Dr. Iosif Traian Badescu.

I. Fiind convocat sinodul eparhial prin literile arhieresci ddo 29 Aprile a. c. Nr. 42 după-ce s'a celebrat sânta liturgie împreună cu chemarea Duhului Sfânt și s'a făcut părăstas pentru în Domnul fericții arhiepiscopul Ioan, mecenatul Emanuil Gojdu, binefăcătorii Dimitrie Miculescu, Costa Tismăniariu și Elișeveta Peța, — deputații sinodali adunându-se în sala comunității de avere invită prin o deputațiune pe Pré Sântitul Domn Episcop diecesan Nicolae Popea, ca să binevoască a deschide și conduce ședințele sinodului.

2. Pré Sântia Sa sosese în sala ședințelor și cu cuvântarea sa pusă în fruntea foii declară deschisă ședința sinodului.

3. Presidiul chiamă la masa biroului ca notari interimali pe: Dr. Iosif Traian Badescu și Dr. Petru Ionescu din cler, și pe Ioan Marcu, Dr. George Miclea, Dr. Petru Pența și Ioan Crăciunel dintre mireni.

4. Presidiul presentază lista deputaților aleși și actele referitoare la alegerile deputaților preoțesci și mirenesci.

5. La apelul nominal i-și presentază credenționalele în persoană: Sofronie Avramescu, Dr. Badescu Tr. Iosif, Barzu Traian, Breban George, Bredicean Cariolan, Burdea Constantin, Cioloca Teodor, Corcan Petru, Crăciunel Ioan, Crețian Alexandru, Curescu Ilie, Dr. Dobrin George, Drăgălină Patriciu, Ghidiu Andreiu, Haneșiu Toma, Hațieg Titu, Dr. Ionescu Petru, Dr. Marcu Pompeiu, Dr. Miclea George, Miloia Achim, Musta Filaret, Nedelcu Ioan, Dr. Olariu Iuliu, Onițiu Alexiu, Oprea Traian, Pepa Ioan, Dr. Petric Cornel, Dr. Petroviciu Stefan, Pinciu Ioan, Dr. Popasu Constantin, Popoviciu Mihail, Popoviciu George, Dr. Popoviciu George, Popoviciu P. Alexandru, Popoviciu Maxim, Dr. Popoviciu Ioan, Popoviciu Eustachie, Șandru Spiridon, Stoica Isaia de Hatieg, Stoianel Iosif, Dr. Tamașel Iuliu, Trăilă Ilie, Dr. Zepeniag Petru.

Fără credenționale s'au prezentat Budințian Ioan, Olariu Sebastian și Marcu Ioan.

Parte prin postă, parte prin alți deputați și-au presentat credenționale: Dr. Pachomie Avramescu, Dr. Alexandru de Mocsonyi, Zeno de Mocsonyi, Alexandru Lupu, Dr. Petru Mlađin, George Serb.

6. Constatându-se prezența a 46 deputați, sinodul se declară capace de a-și începe lucrările.

7. Pe baza §-lui 5 din regulamentul afacerilor interne deputații se împart în trei secțiuni verificătoare, dintre cari secțiunea primă constatătoare din deputații mireni aleși în cercurile I până inclusive X verifică pe deputații mireni din secțiunea a doua, adecă pe cei aleși în cercurile XI—XX; secțiunea a doua verifică pe deputații din secțiunea a treia, adecă pe deputații preoțesci; era secțiunea a treia verifică pe deputații din secțiunea I-a, spre care scop actele electorale și credenționalele se predau respectivelor secțiuni.

Proxima ședință anunțându-se pe mâneți la 10 ore înainte de amezăqi ședința presentă se închide.

(Va urma)

Pentru ca să putem raporta asupra deschiderii sinodului eparhial, numărul present al „Foaiiei Diecesane“ a apărut abia astăzi, Luni în 14 Aprile v. a. c.

Caransebeș la 10 April 1903.

S'a născut din familie preoțească în frumoasa vale a Almăjului.

Școală românească a învățat în comuna natală.

Susținut cu sudorile părinților a studiat clasele medii în Caransebeș, Logoj și Segedin, unde a făcut maturitatea.

S'a înscris la universitatea din Pesta la filosofie, după un an de filosofie a trecut la jură, pe carea a absolvat-o în anul 1884.

A intrat în serviciul statului. Vocațiunea însă îl face să se retragă de sgomotul lumii și să se dedice bisericii. Fericitul Episcop Popasu îl trimite la Cernăuți, unde în anul 1889 ia doctoratul în teologie.

În acelaș an intră în serviciul diecesei noastre. Minteă ageră, inima nobilă, calificațiunea înaltă și activitatea neobosită caracterizează pe noul secretariu consistorial. Insușirile acestea însuflă încredere și iubire în sus, stima și respect în jos. Numele lui e drag tuturor.

În 1890 e hirotonit întru diacon, în 1899 întru presbiter, în 1902 intră în tagma monahală primind numele iubitelui său părinte Iosif, iar în a treia zi de sântele Pasci Prea Sântia Sa Domnul Episcop diecesan Nicolae Popea binevoesce a-l hirotesti întru Protosîncel.

Vestea, că Părintele Dr. Iosif T. Badescu e Protosîncel se lăfese cu ufulă fulgerului în întreaga diecesă, ba chiar și preste marginile ei.

Numeroasele adrese de felicitare sunt mărturii ale entuziasmului, cu care e întâmpinată avanjarea Părintelui Badescu.

Dumnezeu să ni-l țină încă mulți ani spre binele și fala bisericii noastre naționale!

Discurs funebral

rostit la sicriul regretatului profesor Ioan Popea, de d-l director gimnazial **Virgil Onițiu**

În numele Tatălui și al Fiului și al sântului Duh!

Moarte! Moarte! Oh, cumplită și în veci nedeslegată enigmă, care irământî creerii nostri din generație în generație, tu putere nemiloasă pentru unii, tu mângăitor repaus pentru alții, tu obiect al temerilor noastre în toial fericit al vieții, tu scăparea noastră din sbuciumul sdrobotor al esistenții pământesci, — tu grozavă, nepricepută și nepătrunsă de mintea omească, dar cumplit de dreaptă, căci ai tîi suntem cu toții, — o moarte, moarte, venit-ai iarăș în mijlocul celor puțini aleși ai nostri și răpit-ai cu brațul tău cumplit un stejar, venerabil din codrul nostru rarit, răpitu-ne-ai — nemiloaso — pe un iubit mentor și amic, bun și de toți stimat coleg!

Cu ast-fel de prilejuri cumplete simțim și vedem numai, cât suntem de mici și de nesocotiți față cu acel rege păgân din neagra anticitate, care avea un curtean orînduit anume, ca zilnic, de câte-ori își petrecea mai bine, să-i aducă aminte necontent de moarte!

Oh, de am avea și noi un ast-fel de străjar în sufletul nostru, care zilnic să ne anunțe cu glasul lui cumințe acel istoric: memento mori, — atunci nu ne-ar sguduî așa de cumplit moartea neașteptată, când o vedem ca pe un vultur răpitor din senin repezindu-se și în cumplitele-i ghiare răpiind pe cine am iubit și stimat mai mult!

Dedați plăcerilor vieții, preocupați de înșelătoarea dulceață a elemereleor momente senine ce petrecera pe pământ, noi alungăm de la noi departe imaginea morții, facem ca struțul din poveste, care-și ascunde capul în năsip, ca să nu vadă perirea cel așteaptă par-că prin aceea, că ne legăm ochii, ca să nu vedem moartea, — moartea nu ne-ar vedea!

Oh moarte, de nu am uita atât de ades, că tu ești marea noastră stăpână, că născându-ne, în sclăvie te înțrăm, că în mâinile tale este fie-care clipă a vieții noastre, — de ne-am cugeta ziua și noaptea la caprițioasa ta atotputernicie peste noi, — atunci nu am sta atât de sdrobiți în sufletele noastre, de câte-ori răpiind pe cei iubiți și nostri, faci să ne îngrozească cugetul la tine.

Ast-fel îngroziti de cugetul cumplit al morții, nimiciti și sdrobiți în nimicniucia noastră, mărimi imagine și ființe microscopice, — stăm adunați cu jale, durere și sfială în jurul acestui cociug mut, în care zac rămășițele pământesci ale unui bărbat distins și vrednic, care în timp de aproape 4 decenii a fost un model viu de virtuți pentru atâtea generații de tineri, ce s'au pîrîndat la școalele noastre.

Dar ar fi prea grozav pentru noi, dacă sufletele noastre robite momentan de teroarea morții cumplete, nu s'ar înalta în sfere mai înalte, în sferele luminii ceresci a vieții eterne, în cari cu moartea pe moarte călcînd, moartea o învingem, din rîbie ne ridicăm, pentru-ca să dobîndim nemurirea.

Da, prea grozav ar fi pentru noi, dacă de-odată cu cugetul oribil al morții nu ni-ar șopti un glas înăscut ființei noastre, un glas divin din altă lume, — că moartea nu este sfîrșitul întregii noastre ființe, că moartea este numai poarta prin care sufletul nostru imaterial desfăcîndu-se de învelișul material de pământ, se reîntoarce în eternitatea de lumină din care pentru o clipă s'a fost desprins. Este acel glas al firii, pe care l-a auzit și marele Horatiu, când a scris celebrele cuvinte: Non omnis moriar!... Așa este!

„Nu întreaga noastră ființă moare“, — iată balsamul mângăitor al sufletelor noastre, jalnici ascultători! Sufletul nostru este nemuritor și moartea ne deschide eternitatea fericirii!

Voi, ce plîngeți, uscați lacrimile voastre și mângăiați-vă sufletul îndurerat împreună cu mine! Veniți, să aruncăm o privire asupra carierei pământesci a acestui nobil suflet; veniți să ne convingem cu toții, cum acest suflet ales, care își ia azi calea spre lumina de veci, o vrednică și deamnă luptă a luptat pe pământ! Veniți să ne înșenimăm sufletul prin convingerea, că o vieată pămîntescă ast-fel petrecută, este garanța cea mai mângăitoare pentru noi, că sufletul celui îndepărtat de la noi a reintrat în fericirea vieții eterne, că prin moarte a ajuns la vieată cea adevărată!

Ioan Popea, scumpul nostru defunct, s'a născut în Satulung în 2 Iulie v. 1839, ca fiu al părintelui Neagoe Popea și a soției sale Voica.

Prima instrucțiune a primit-o în comuna sa natală de la învățătorii George Manole și Procopie Deac. După anii agitați ai revoluțiunei, tînerul Ioan își continuă

invătătura intreruptă, trecând la școala primară evang. luter., apoi la școlile noastre centrale din Brașov. În timpul de la 1852—1856 dînsul face cursurile gimnasiile inferioare la gimnasiul nostru, atunci încă numai de 4 clase.

Era epoca de însuflețire a deșteptării naționale pe atunci, însuflețire, care a durat din nimic marelui nostru edificiu gimnasial și a pus basă atator instituțiuni culturale românești aci în Brașov. Zilnic îl vedea tînerul Ioan Popea pe Venerabilul Ioan Popasu, cum aleargă fără preget împrăștiind însuflețire în jurul său și muncind cu zel de apostol la realizarea idealului sale românești, zilnic auzia glasul învîpăiat de dragoste de neam al profesorilor săi plini de mîndria înaltei lor vocațiuni și în zile mari de sărbătoare vedea față în față măiestroasa figură a marelui arhieru Andreiu, care venia să insufe iubitorilor săi Români din Brașov forțe noauă în titanica lor luptă pentru lumina națională.

Aerul acesta idealistic, în care repositul își face prima școală, a fost de covârșitoare înfrîngere asupra firei sale blînde. Anii petrecuți în școala noastră din Brașov tocmai în această primă epocă a ei, și-au imprimat pentru totdeauna pecetea lor în sufletul lui Ioan Popea, al acestui abnegat scutier al idealismului, al moralei și al virtuților nobile.

Gimnasiul superior l'a absolvat în anul 1860 la institutul evang. luteran din Brașov.

Ioan Popea, urmîndu-și firea sa blîndă, contemplativă și religioasă, se dedică studiilor teologice, a căror basă și-o câștigă în institutul nostru teologic din Sibiu în anii școlari 1860-62. În anul următor face praxă în cancelaria consistorială, unde admirațiunea lui față cu marele Andreiu, o notă caracteristică a întregii sale individualități, se potențează până la cea mai ideală venerațiune.

Marele Arhieru recunoscînd talentul tînerului teolog absolut și mai cu seamă curățenie morală a sufletului său, îl trimite în anul 1863 cu stipendiu la Lipsca, pentru-ca să-și completeze studiile sale teologice. Timp de 2 ani de zile tînerul Ioan Popea studiază la Lipsca paralel teologia și filosofia, ascultînd cursurile celebrităților: Kahnis, Luthardt, Brückner, Drobisch, Ahrens și alții.

Era la anul 1865. La gimnasiul din Brașov era mare lipsă de profesori. Și astfel Șaguna se văzu îndemnat a-l chema pe Ioan Popea încă înainte de ce și-ar fi putut termina studiile superioare, și a-i oferi o catedră de profesor la gimnasiul nostru.

De atunci activitatea iubitului defunct s'a desfășurat în toată a ei bogăție în mijlocul nostru. O uriașă și mănoasă lucrare. Timp de 35 de ani propagă Ioan Popea cuvîntul lui Dumnezeu și al neamului românesc, ca profesor de religie și de limba și literatura românească la școlile noastre, timp de 35 ani seamănă el în rînduri-rînduri de tinere generații sentimentul religios, iubirea virtuților, admirațiunea caracterelor morale și dradostea cătră tot ce e românesc.

Caracterul religios-moral și conștiința vie națională, — iată idealul său pedagogic, iată ținta la care a îndreptat zilnic ochii și inimile miilor săi de elevi. Și cine l'a cunoscut, știe prea bine în ce înalt grad a întrunit el în persoana sa proprie acest ideal, — un lucru, care ne explică admirațiunea și iubirea tuturor elevilor săi, pentru cari memoria lui, sfîntă și în veci neuitată va fi.

Dornic de bine, gata la ori-ce acțiune nobilă, însuflețit pentru ori-ce cauză ideală, activitatea lui Ioan Popea nu s'a putut mîrgini între cei 4 păreți

ai școlii. El avea un capital spiritual cu mult prea bogat și ținea să-l cheltuiască tot pentru binele obștesc.

Astfel îl vedem desfășurînd o activitate rodnică în sinoadele noastre arhidieceșane, ca deputat sinodal, îl vedem ca president al Reuniunii învătătorilor din protopopiatul Brașovului, muncind neobosit la ridicarea nivelului învățămîntului nostru primar, îl vedem ca redactor al foaiei „Școala și Familia“, urmărind acelaș țel al luminării neamului nostru.

Și lăsatu-ne-a posterității, „aere perennius“ o colecție bogată de lucrări literare, științifice și didactice, cari constituiesc o scumpă moștenire pentru urmașii săi din neam în neam.

La anul 1900, după neuitata festivitate a jubileului gimnasiului nostru, Ioan Popea trece la pensie. Dar sufletul lui și în acest timp de retragere nedespărțit rămîne de școala iubită la care a muncit 35 de ani ca profesor. Și cu inimă dîioasă ne aducem aminte cum venerabilul bătrîn venia foarte des la școală, ca să asiste la prelegeri și să convorbească cu iubiții săi colegi. O seninătate binefăcătoare se întindea atunci totdeauna în jurul lui și dragostea lui nemărginită pentru căriera dăscălească, bucuria ce o avea pentru progresul tinerilor și vioiciunea lui senină, exercitau influință încurgetoare și înălțătoare asupra spiritelor noastre de multe ori oboseite de munca zilei, de multe ori dis gustate de decepțiile vieții. O, fericit de 3-ori fericit om, pe tine nu te înfrîngeau nici cele mai cumplite lovituri ale sorții!

Scirea morții lui, întemplată în 1 a lunei curente, ne-a atins ca un fulger din senin. Cei mai mulți nici nu știusem, că este bolnav. Iată de ce sufletele noastre abia abia se pot reculege din cumplita emoțiune, iată de ce gândul nostru abia abia se poate împăca cu ideea, că emeritul nostru coleg, totdeauna veselul și seninul Ioan Popea, nu mai este între cei vii!...

*

O, sfâșietoare durere, care ne storci lacrimi din ochii involburăți, nu ne amări sufletul nostru în acest solemn minut! Te du din inimile noastre triste, căci nu mai voim să plîngem!

O astfel de viață, o așa bogăție de fapte vii, o așa luptă nobilă pentru cele mai înalte idealuri, precum a trăit-o, a desăvîrșit-o și a luptat-o scumpul nostru defunct, nu poate fi izvor de lacrimi dureroase! O astfel de viață este o glorie eternă pentru cel ce a trăit-o, o aureolă, pe care o duce cu sine în eternitate oaspele nostru vremelnic!

Da! dispară durerea din inimile noastre! Dispară azi groaza morții nepetrunse de mintea noastră și încuibese în inima noastră mîngăierea senină, că un suflet nobil s'a înălțat iarăș spre acea eternă lumină, din care se rapse, — mîngăierea că, sufletul iubitului nostru răposat va plana din ceriuri acum și de aci înainte asupra noastră și a neamului pe care l'a iubit.

În acest ultim moment de despărțire, îmi ridic glasul cătră cel atot puternic și-l rog: Doamne! deschide porțile fericirii eterne pentru sufletul neuitatului nostru coleg, care în sbor se înălță azi la ceresul tîu tron, iar în sufletele noastre înduioșate picură balsamul mîngăierii, întăresce cugetele și inimile noastre, ca din calea ta să nu ne abatem, și fă-ne parte și noauă, la vremea care ni-o vei hotări, ca sufletele noastre să bine merite a lua acelaș sbor spre aceeaș divină lumină, spre care se înălță sufletul acestui iubit coleg al nostru și devotat rob al tîu! Amin!

Lecțiuni din Religie

„Dr. Petru Barbu : Istorie religioasă-morale”

„Cuvântul lui Dumnezeu”

Ținta :

Voim să vedem : cum a ajutat Dumnezeu unei văduve care mergea la biserică și se ruga lui Dumnezeu.

I. Analiza

Despre care muiere zicem că e văduvă? Despre o muiere careia i-a murit bărbatul. Cunoașteți voi vr'o muiere văduvă? Care dintre voi are mamă văduvă? Dacă moare tatăl copiilor și mama lor rămâne văduvă, cine grijesce de copii? Mama lor văduvă. Dar când a trăit și tatăl, cine a grijit de copii? Tatăl și mama. Cum grijesce părinții de copii? Le dau mâncare, haine, locuință. Când i mai ușor și când i-e mai greu unei mame să grijască de copii, — atunci când e văduvă sau când trăiesce și tatăl copiilor? Îi mai ușor, când trăiesce și tatăl, căci are cine să-i dea ajutoriu, să grijască de copii, să-i crească, să le facă haine, să le câștige de mâncare; dar dacă a murit tata și ea e văduvă, îi mai greu, pentrucă n'are cine să-i dea ajutoriu. Cum se poate ajuta o astfel de văduvă? Așa, că lucră la alții, țese, toarce sapă pe plată. Dar se poate întempla să nu capete lucru și atunci văduva nu are de unde să câștige cele de lipsă pentru trai; ce poate face ea într'o stare așa de tristă? Se va duce să ceară împrumut va pleca în cerșit. Cine ar putea-o ajuta în astfel de casuri? Vr'un om bogat și bun, vr'un domn mare, care are de unde să dea ajutoriu văduvei. De cine se putea ruga, ca să-i trimită un astfel de om bun? De Dumnezeu, căci El grijesce de toată lumea. Și ce va va fi făcut ea, ca Dumnezeu să-i trimită vr'un om bun s'o ajute? Se va fi rugat de multe ori lui Dumnezeu. Unde se roagă lui Dumnezeu oamenii mai cu seamă? În biserică. Când merg oamenii la biserică? În Duminici și săbători.

Reasumare.

II. Sintesa

a) Predarea alineeii prime.

Reproducere.

Aprofundare: Din ce trăia văduva despre care v'am povestit? Din rodul grădinii. Ce putea ea sămăna în grădină? cartofi curechi, mazere cucuruz Ce va fi făcut ea cu ceea ce căpeta din grădină? Va fi făcut mâncare șieși și copiilor, va mai fi vindut câte ceva și le va fi cumpărat vr'o haină Afară de grădină, de unde mai căpeta văduva câte ceva? Dela o vacă. Ce putea căpeta dela vacă? Lapte. Noi am auzit însă în poveste, că vaca i-a perit; cum? Va fi murit șau va fi mâncat-o vr'un lup

b) Ce voim să mai șcim? Că oare ce va fi făcut văduva în nevoia ei cea mare.

Predarea alineeii a doua.

Reproducere.

Aprofundare: Văduva s'a dus la biserică. Cum sta ea acolo? Cum se poate zice cu alte vorbe „măhnită și cu sfială se așeză”? Foarte întristată și fără a îndrăzni să se ducă mai nainte, se așeză într'un colț. De ce era ea întristată așa de mult? Ce face omul, când se află într'un necaz mare? Se roagă lui Dumnezeu să-l ajute. Dar văduva nu se putea ruga pentrucă o năpădia plânsul. Cu toate însă, că nu se putea ruga cu gura, inima ei și gândul vor fi fost numai la Dumnezeu, dela care așteaptă s'o scape de necaz. Ce înțelegem prin vorbele „inima zdrobită”? Durerea și năcazul cel mare al văduvei Cine a făcut pe văduvă să se întărească în așteptarea ei, că Dumnezeu o va scăpa de necaz? Cuvintele preotului. Despre ce vorbea preotul? Preotul cetesce în biserică din o carte mare (Evangelia, S. Scriptură), în care se află scrise legile și poruncile lui Dumnezeu, pe care noi le numim *cuvântul lui Dumnezeu*. Cuvântul lui Dumnezeu, pe care-l spunea preotul, a făcut pe văduvă să aștepte cu încredere, că Dumnezeu i va trimite și ei vr'un ajutoriu: văduvă nădăjduia în Dumnezeu. Ce nădăjduia?

c) Ce voim să mai șcim? Cum va fi ajutat Dumnezeu pe văduvă.

Predarea alineeii a treia.

Reproducere.

Aprofundare: Ce va fi gândit văduva, când a văzut, că un om bun i trimite vaca și sacii cu făină? Se va fi gândit la bunătatea lui Dumnezeu, despre care a vorbit preotul în biserică; se va fi gândit, că Dumnezeu i-a ascultat rugăciunea, și acum nu trebuie să moară de foame nici ea nici pruncii. Ce nu șcia ea însă? Că oare cine poate fi acel om bun, care-i trimite aceste. Să vedem.

d) Predarea alineeii a patra.

Reproducere.

Aprofundare: De unde putea șci domnul acela, că văduva e în lipsă așa de mare? Va fi fost și el la biserică și acolo a văzut-o întristată și sfioasă stând într'un colț și plângând. Și ce își va fi gândit? Muieră aceasta trebuie să aibă un mare necaz, de aceea stă așa de tristă și plânge. Ce înțelegem sub vorbele domnului „mulțămesc lui Dumnezeu, că mi-a luminat mintea, ca să-ți pot ajuta?” Dumnezeu l-a făcut să se gândească la necazurile ce le-ar putea avea văduva și cum ar putea-o ajuta. Cum? Va fi ascultat și el cuvântul lui Dumnezeu, pe care-l spunea preotul în biserică. De unde putea șci domnul acela, că în ce lipsă se afla văduva? Va fi întrebat dela alții sau o va fi cunoscut și el. Pentru ce a dăruit el văduvei? Ca s'o scape din necaz și prin aceasta să-i aducă mulțămăie lui Dumnezeu pentrucă pe el l-a ajutat să poată trăi bine. Ce faptă a făcut domnul acela? O faptă bună. Și spre lauda cui a făcut-o? Spre lauda lui Dumnezeu. Și pe cine a scăpat el prin această faptă bună făcută spre lauda lui Dumnezeu? A scăpat pe văduvă de necaz. Dar el, cum se va fi

simțit după ce a făcut aceasta? Mulțumit, că a putut și el să facă un lucru plăcut lui Dumnezeu, care i-a dat atâtea bunătăți. Domnul acela așadar a făcut o faptă bună spre lauda lui Dumnezeu și spre mântuirea lui și a aproapelui său (a văduvei).

Reproducerea întregii istorioare.

Aprofundarea etică: Despre cine a fost vorba în istorioară? Despre o văduvă săracă și despre un domn. Gândiți-vă la ceea ce a făcut văduva, și-mi spuneți ce vă place și ce nu vă place? Ne place de văduvă, că lucră, ca să-și poată crește copiii, ne pare rău de ea, când ajunge în necaz așa de mare, că nu mai știe ce să facă; ne place, când o vedem, că se duce la biserică să se roage lui Dumnezeu s'o scape de necaz; ne pare rău de ea, când ne gândim la starea ei tristă și când o vedem, că plânge de mâhnită ce e; ne place de ea, că ascultă cuvântul lui Dumnezeu, se mângăie cu el și-și pune nădejdea în Dumnezeu; ne pare bine când vedem, că Dumnezeu a ascultat rugăciunea văduvei și i-a trimis ajutoriu. Ce fel de muiere era văduva? O muiere bună, care nu și perdea nădejdea în Dumnezeu, mergea totdeauna la biserică, unde asculta cuvântul lui Dumnezeu.

Ce putem zice despre domnul de care a fost vorba în istorioară? Și acesta a fost un om bun, care mergea la biserică, asculta cuvântul lui Dumnezeu. Spuneți, ce fapte de ale lui vă plac? Ne place, că mulțămesc lui Dumnezeu pentru binefacerile lui; ne place, când vedem, că ajută pe văduva lipsită, care fără ajutoriu lui ar fi murit de foame dimpreună cu copiii; ne place de el, că nu se ține fâtos de văduva ci se duce la ea acasă și o mângăie.

III. Asociația

a) Cu ce fel de oameni se poate asemăna văduva? Cu oamenii, cei cari când ajung în necazuri, se roagă lui Dumnezeu și cer ajutoriu dela el. Cunoașteți voi astfel de oameni...? Cu ce fel de oameni nu s'ar putea asemăna văduva? Cu oamenii, cari nu-și pun nădejdea în Dumnezeu, ci în bani, în puterea lor...; cu oamenii, cari perd toată nădejdea în Dumnezeu, când ajung în vr'un necaz.... Văduva însă nu și-a perdut nădejdea în Dumnezeu nici odată; și cei s'a întâmplat? Dumnezeu a ascultat-o... Ce trebuie să facem noi, când suntem în necazuri? *Nici când să nu perdem nădejdea în Dumnezeu.*

b) Asemănați pe văduva cu domnul de care a fost vorba în istorioară! Văduva a mers la biserică să se roage lui Dumnezeu, ca să-și ajute în necaz, și acolo a ascultat cuvântul lui Dumnezeu, care a întârit-o în nădejde. Domnul a mers la biserică să mulțamească lui Dumnezeu pentru binefacerile primite, și a ascultat cuvântul lui Dumnezeu, care i-a luminat mintea, cum poate să aducă o mulțumită mai plăcută lui Dumnezeu. Dar dacă văduva nu mergea la biserică și nu asculta cuvântul lui Dumnezeu...? Putea perde nădejdea în Dumnezeu; domnul acela n'ar fi văzut-o și nu i-ar fi trimis vaca... Dar dacă domnul nu mer-

gea la biserică și nu asculta cuvântul lui Dumnezeu...? S'ar fi arătat nemulțumitoriu lui Dumnezeu; n'ar fi văzut pe văduvă, nu i s'ar fi luminat mintea...? Ce învățăm de aici? *Să mergem la biserică și să ascultăm cuvântul lui Dumnezeu.*

c) Domnul de care a fost vorba, a ajutat pe văduva lipsită. Ce fel de faptă a făcut el? Faptă bună spre lauda lui Dumnezeu.... Mai știți pe cineva, care a făcut asemenea....? Noi cunoaștem pe cineva din istorioarele învățate până acuma, cari ar fi putut face fapte bune, asemenea domnului acestuia; pe cine? Pe Iancu, care a batjocorit pe un cerșitoriu; pe Petru, care n'a avut milă de un creșitoriu. Cum puteau ei să facă fapte bune...? Ce li s'a întâmplat lor...? Dar domnul, de care-i vorba, cum se va fi simțit, după ce a făcut o faptă bună spre lauda lui Dumnezeu...? Bine, mulțumit cu sine. Ce învățăm de aici? *Să facem fapte bune spre lauda lui Dumnezeu și spre mântuirea noastră și a aproapelui.*

IV. Sistemisarea

Ce învățături am câștigat noi din istorioara ce ați auzit-o?

a) *Nici când să nu perdem nădejdea în Dumnezeu.* „Nădăduesce întru Domnul și să se îmbărbăteze inima ta“ (Ps. 26, 14.)

b) *Să mergem la biserică și să ascultăm cuvântul lui Dumnezeu.* „Cât sunt de iubite lăcașurile Tale Doamne... dorește și se stârșește sufletul meu după curțile Domnului“ (ps. 85, 1. 2.)

c) *Să facem fapte bune spre lauda lui Dumnezeu și spre mântuirea noastră și a aproapelui.*

V. Aplicarea

În cine trebuie să nădăduim?... Despre care om putem zice, că nădăduesce....? La cine se potrivește zicerea „Nădăduesce întru Domnul...?“ La văduva din istorioară. Ce trebuie să facem, când suntem în necazuri? Să nădăduim în Dumnezeu. Nădăduiți în Dumnezeu, că „celce nădăduesce întru Domnul va fi scăpat“. (Prov. 29, 25.)

Ce trebuie să facem, când mergem la biserică? Să ascultăm cuvântul lui Dumnezeu. Cu ce ne putem mângăia în necazuri? Cu cuvântul lui Dumnezeu. Ascultați cuvântul lui Dumnezeu, că „cuvintele lui Dumnezeu scut sunt celor ce nădăduesc întrînșul“ (Prov. 30, 5.) Dar cuvântul lui Dumnezeu trebuie nu numai ascultat, ci și îndeplinit; cum?... (faptele îndurării trupesci și sufletesci.)

Petru Buzera

Varietăți

Dare de samă și mulțumită publică. Evlaviosul credincios al bisericii noastre, Prea Onoratul domn c. r. căpitan în pensiune Ioan Miclău, împreună cu prea

stimata sa soție Maria au făcut următoarele prețioase donațiuni pe seama sântei noastre biserici și anume: un chivot de lemn pentru masa altariului, sculptat, cu bogate ornamente, alb luciu văpsit și aurit, de 1.50 m. lungime, și 1.30 m. înălțime, în valoare de 280 cor.; 2 sfeșnice de argint de china cu 2 brațe pentru 3 lumini, ambele în preț de 44 cor. tot pe masa altariului; tot pe aceasta o cruce masivă de argint de china, 30 cm. mărime în valoare de 36 cor.; un disc cu stelută, de argint de china, peste tot aurite, în preț de 12 cor.; mormântul Domnului pentru așezarea epitafului din lemn sculptat, alb văpsit și aurit, iară în fond având un tablou pictat, ce represintă albastrul ceriului rar înstelat și razele aurii ale soarelui, ce în zori de zi resare de după o culme, simbolisând învierea așteptată, în preț de 200 cor.; 3 candelă de metal, argintuite, pentru iluminarea mormântului, toate în preț de 1680 cor.; în fine o cruce de lemn, sculptată și aurită, pentru masa epitropilor, în valoare de circa 30 cor.

Toate aceste obiecte, în preț de peste 600 cor. cu excepțiunea celui în urmă numit, s'au sântit parte în Duminica Floriilor de subsemnatul și de on. d-n preot Ioan Bogoeviciu din Teregova, chemat anume spre acest scop, parte numai de subsemnatul în Vinearea patimilor, rămânând a se mai sânti și crucea de pe masa epitropilor după terminarea și primirea ei dela librăria diecesană, prin care s'a procurat. Urmez însărcinării primite dela comitetul parohial, când după această scurtă dare de seamă exprim și pe această cale atât în numele meu și al comitetului parohial cât și al întregii comunități bisericesci sincera noastră mulțămire prea stimatei familii donătoare pentru marimoasele și prea frumoasele daruri, donate sântei noastre biserici, a căror necesitate a fost atât de iminent simțită, implorând totodată mila și binecuvântarea cerească asupra donatorilor și a iubitului lor fiu, dar, viață și sănătate dela dreptul respălător. Mehadia în 11/24 Aprilie 1903. *Constantin Dure* preot.

Mulțămire publică. În numele comitetului par. gr. or. rom. din Timiș-Slatina prin aceasta exprim și pe cale publică profundă mulțămire iubitului nostru locuitor de aci Sanfiu Stoica și soției sale Anastasia, cari din dragoste și iubire adevărată cătră Dumnezeu și cătră casa lui au dăruit pe seama sftiei noastre biserici la serbarea sftelor Pacsi în a. 1902 șese sfeșnice de argint cu scaunul lor în preț de 136 coroane, cari înfrumșetează sftul altar; iar în anul acesta 1903 tot cu ocașiunea serbărilor sftelor Pacsi au dăruit „Mormântul Domnului“ în preț de 40 coroane. Asemena în acești doi ani au donat s. prescuri pentru pasci, apoi vin, oleu și toate sfeșnicile aflătoare în sfta bisericească le-au provăzut cu lumini. Pentru aceste fapte nobile adevărat creștinesci rog pe Dumnezeu se dee marimoșilor donători iertarea păcatelor; iar aceste fapte, care de sine se laudă servească de exemplu, aflând cât mai mulți imitatori. Simeon Șandru inv. ca preș. com. par.

Cas de moarte. Subscriși cu inima frântă de durere, aduc la cunoștință numeroaselor rudeni și cunoscuți, că prea iubitul nostru fiu, frate, soț și tată *Aurel Iosof* capelan gr. or. în Bujor, după grele suferințe în anul 25. al vieții și al 2. fericitei căsătorii, provăzut cu sf. taine, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului la 6 (19) Aprilie. *Dimitrie Iosof* etc. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată!

Himen. Dl *Ioan Popoviciu*, teolog absolut aduce la cunoștință căsătoria sa cu Dșoara *Mărioara* fca preotului *Pantelimon Domil*, ce va avea loc Duminică în 20 Aprilie (3 Maiu) a. c., la oarele 11 $\frac{1}{2}$, înainte de ameză, în biserica gr. or. română din Obreja.

Mulțămire publică

Pre toți acei Prea Stimăți amici și cunoscuți, cari din tristul incident a reposării neuitatului meu consoț Ioan Popea, profesor gimnasial în pensiuă, au binevoit a-și exprima condolențele și astfel au contribuit încâtva la alinarea suferințelor mele, neputând mulțămire fiesce căru în parte, îi rog pe această cale să binevoiască a primi cea mai adânc simțită a mea mulțămire.

Brașov 23 Aprilie 1903.

Maria Popea
v. de prof.

Mulțămire publică

Adânc mișcată de sincera expresiune a condolenței prin numeroasa participare la înmormântarea neuitatului meu soț a învățatorului Ioan Străin, mă rog ca toți onorați Domni preoți, învățatori, doamne și membri ai corului vocal din Goruia și Liupcova să primească cea mai profundă mulțămire.

V. de *Maria Străin* născută Novacoviciu

Licitațiuni minuende

Pe basa încuviințării Venerabilului Consistoriu diecesan ddto 18 Maiu 1902 Nr. 1900 Șc. prin aceasta se escrie licitațiune minuendă pentru zidirea de nou a școlii din comuna **Folea**, protopresbiteratul Buziaș, cu prețul de esclamară 3490 coroane 38 fileri.

Licitațiunea se va ținea în 13/26 Aprilie a. c. antemeridiane la 10 oare în școala confesională din loc. Reflectanții vor avea să depună înainte de licitațiune vadiul de 10 % în bani gata sau în hârtii de valoare.

Specificațiunea de spese și măsuri precum și planul se pot vedea la oficiul parohial în ori ce zi.

Folea din ședința comitetului parohial, ținută în 26 Ianuarie 1903.

2—2 [19]

Dimitrie Șandru
paroh și președ. comit. paroh.

Pe baza incuviințării Venerabilului Consistoriu diecesan de ddo 19 Martie a. c. Nr. 1004 E. prin aceasta se escrie licitațiune minuendă pentru regularea curții s. biserici din comuna **Lapușnic**, protopresbiteratul Mehadiiei cu prețul de esclamare 1078 cor. 23 fl.

Licitațiunea se. va ținea în 27 Aprilie (10 Maiu) a. c. la 3 oare p. m.

Reflectanții vor avea să depună înainte de licitațiune vadiul de 10% în bani gata sau hârtii de valoare.

Specificatiunea de spese și măsuri precum și planul se pot vedea la oficiul parohial în ori ce zi.

Lapușnic, din ședința comitetului parohial ținută în 7/20 Aprilie 1903.

1—2 [22]

Iosif Bihoiu

președintele comitetului parohial.

Concurse

Pe baza ordinațiunei Ven Consistoriu diecesan de datul 22 Ianuariu 1903 Nr. 35 școl. se escrie concurs pentru ocuparea postului de învățătoare la școala confesionată gr. or. rom. din **Mércina**, cu termin de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Salariu anual 600. cor.
2. Paușal de lemne din care are a să încălzi și școala 96 cor.
3. Pentru conferințe 20 cor.
4. Pentru scripturistică 20 cor.
5. ¼ juger grădină intravilană și
6. Cuartir liber în edificiul școlar.

Pentru serviciile prestate înainte de ocuparea definitivă a acestui post, nu se acoardă alesei învățătoare alt emolument afară de cele înșirate aci.

Petentele să-și înainteze recursesle adresate comitetului par. la oficiul protopresbiteral din Oravița.

Mércina, din ședința comitetului parohial ținută la 9 Martie 1903. 2—3 [20]

Păun Ciută

președinte.

Petru Poenariu

notariu.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de clasa III-a din **Bichigi**, protopresbiteratul Făgetului, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Una sesiune parohială constătătoare din 32 jugere de pământ arătoriu și fenaș.
2. Stola usuată.
3. Un intravilan de 800. □ stênjeni.

Concurenții sunt invitați, ca suplicele ajustate conform statutului organic bisericesc și regulamentului

pentru parohii, adresate comitetului parohial, să le subștearnă oficiului protopresbiteral în Făget.

Concurenții sunt poștiți a se presenta în vre-o Duminecă sau sêrbătoare în sânta biserică și nici de cum în ziua de alegere.

Bichigi, din ședința comitetului parohial ținută la 9 Aprilie 1903.

1—3 [21]

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul *Sebastian Olariu*.

Feriți-vê de falsificate!

JOSIF BARBU, Lugoș

— ofere —

Vin roșu din anul 1900

~~~~~ pentru trebuințe bisericesci ~~~~~

1 litru 80 cr. — 2ln butoiu de 4 litri 3 fl. 20 cr.

Vin de Bakator din a. 1898

1 litru 70 cr. — 2ln butoiu de 4 litri 2 fl. 80 cr.

~~~~~

La cumpărări de 4 litri butoiul e gratis

Trimis franco cu posta cu 36 cr. mai mult

Feriți-vê de falsificate!

A apărut:

ISUS CRISTOS

CU CUVINTELE SÂNTEI SCRIPTURI

DE

Dr. PETRU BARBU

EDIȚIUNE PENTRU POPOR

CARANSEBEȘ, 1903

EDITURA PROPRIE — TIPOGRAFIA DIECESANĂ

Prețul 1 coroană